

JAK JSME POŘIZOVALI HASIČSKÝ HISTORICKÝ PRAPOR

Jarmila Šimůnková

26. únor roku 1899. To je datum, kdy byl založen Sbor dobrovolných hasičů Rozstání. V malé vesničce na jižních svazích Ještědu se tehdy sešlo několik místních obyvatel, přesněji v místním hostinci Antonína Rozkovce, aby na první ustavující schůzi projednali a poté také odhlasovali společnou myšlenku založit zde sbor hasičský. Sbor tehdy čítal 47 členů. Pořádali se kulturní akce, hasičská cvičení, pomáhalo se s pracemi pro obec, jezdilo se k požárům. Jelikož peněz nebylo dostatek, požádal náš sbor o půjčku. Jednalo se tehdy o částku 700 zl. Peníze byly použity na potřebné základní vybavení jednotky, výzbroj a výstroj. Přimo ke knížeti Rohanovi byla zaslána žádost o poskytnutí dřeva z nedalekých lesů na stavbu kůlny. Ta sloužila k úschově potřebného vybavení a nové stříkačky, která byla v případě požáru tažena koňmi. Ty obvykle zapůjčil místní sedlák buď zdarma nebo za úplatu. K prvnímu velkému požáru byla jednotka povolána do sousední obce Světlé pod Ještědem, kde v těsné blízkosti kostela sv. Mikuláše zahořelo stavení a požár se velmi rychle šířil na další domy a stodoly v okolí. Na kostele poté vzplála střecha a dřevěná věž. Přesto, že bylo veliké sucho a vody nebylo dostatek, podařilo se požár uhasit. Za oběť tehdy padlo 7 domů a celá střecha kostela s věží, ve které došlo vlivem velkého žaru k roztavení středověkého zvonu.

Život ve sboru plynul dál, členská základna se rozrůstala a v šedesátých letech minulého století také vzniklo první hasičské družstvo dorostu. Postupně se v obci hasiči zasloužili o založení spousty kulturních a společenských akcí, které přetrvávají dodnes. Podle možností a potřeb se doplňovala výzbroj, výstroj i hasičská technika. Jelikož stará zbrojnice, která byla používána do druhé poloviny sedmdesátých let již dosluhovala, započala se jednání o stavbě nové zbrojnice. Trvalo celých 13 let, než byla stavba započata. Bylo odpracováno stovky brigádnických hodin jak samotnými členy, tak místními obyvateli. 14.9.1991 byl nový „Dům hasičů“ slavnostně otevřen a předán SDH Rozstání.

V devadesátých letech se sbor začal opět rychle rozrůstat a přišli noví mladí hasiči, kteří svoji aktivitou a prací přispěli k dalšímu rozkvětu našeho sboru. V roce 2006 se do

sboru přihlásily po mnoha letech také ženy hasičky a protože naše členky začalo zajímat nejen hasičské dění jako takové, ale také historie sboru, začaly klást různé otázky.

Jedna z otázek byla, kde máme Kroniku SDH? A kdo byl a je kronikář? Na tyto otázky padly jednoznačné odpovědi. Kronikáře nemáme, protože nemáme Kroniku.

Ani nejstarší člen našeho sboru si nepamatoval, že by kdy nějaký byl a Kroniku vedl. Byl to pro nás nový impuls a tak jsme si Kroniku po více jak sto deseti letech existence sboru založili. Trvalo dva roky, než jsme se doslova prokousali dochovanými jednatelskými zápisy, které bylo mnohdy velmi těžké vůbec přečíst. Ale podařilo se a na VVH sboru 11.12.2010 byla Kronika slavnostně symbolicky předána do rukou starosty sboru.

Další z všetečných otázek našich hasiček zněla: Máme ledacos, ale kdepak máme historický slavnostní hasičský prapor? Odpověď byla podobná, jako ta předchozí. Prapor nemáme. Žádný se nám nedochoval a asi ani žádný nikdy nebyl. Začalo tedy pátrání, ale bylo bez výsledku, žádný prapor se nenašel. V jednatelských knihách byla jen malá zmínka o tom, že by se mohl nechat hasičský prapor vyšíť u švadleny v sousední obci Javorník, ale to bylo ve dvacátých letech minulého století a od té doby ani zmínka o praporu nebo o práci na jeho výšivce. S takovou pravdou jsme se všichni museli smířit, ale už jsme nechtěli připustit, že bychom i do budoucna byli jako sbor bez takového krásného artefaktu, jakým bezesporu slavnostní hasičský historický prapor je. Jen tiše jsme záviděli okolním sborům, které takový poklad vlastní. Nevynechali jsme jedinou příležitost a jak byla někde poblíž nějaká hasičská slavnost, poprosili jsme, zda bychom si ten jejich nemohli prohlédnout zblízka. Některé sbory měly nádherné, mnoho let staré prapory po svých předcích a další si je nechali vyrobit na zakázku u současných firem, které nabízejí nespočet návrhů a druhů praporů a vlajek. Ale bohužel jejich velká pořizovací cena nás od takového nápadu odradila.

Protože myšlenka na pořízení praporu byla stále lákavější, sešly se v červenci 2011 tři naše hasičky – Helena Bulířová, Bc. Štěpánka Bártová a Bc. Jarmila Šimůnková, (mimo jiné také členky soutěžního týmu v požárním sportu) a rozhodly se, že ho společně ručně vyšijí pro svůj sbor. A protože to pojaly jako překvapení pro ostatní členy, nevěděl o této akci nikdo, kromě rodinných příslušníků těchto hasiček. Ono to ani nešlo doma utajit, jelikož jehly, bavlnky, látky, nůžky a podobné drobnosti se nacházely téměř všude. O náročnosti zpracování jsme neměli ani ponětí, ale přesto jsme tušily, že

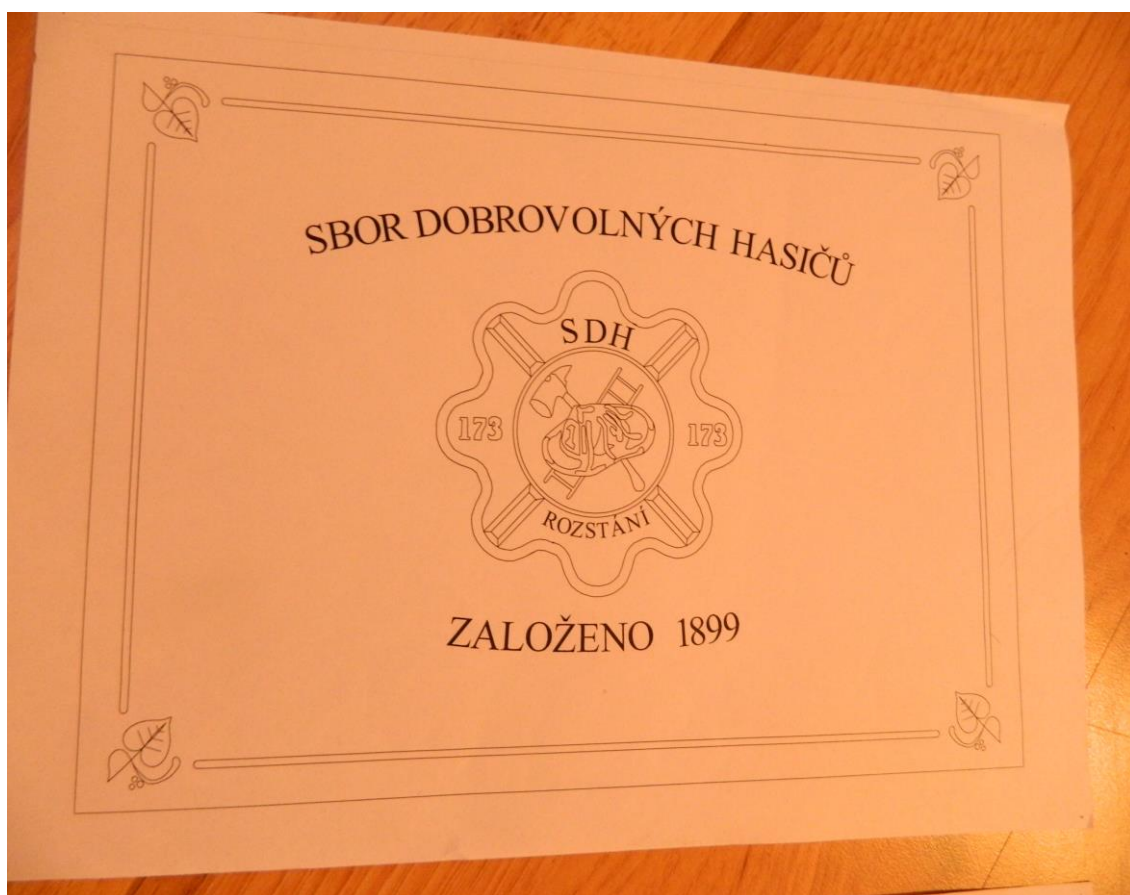
jednoduché to asi nebude. Bezpochyby to mělo být opravdu kvalitní a detailně zpracované. Vzhledem k tomu, že hasičky jsou zaměstnané ženy, mají malé děti a vypadalo to, že to bude časově velmi náročný úkol, daly si ještě předsevzetí, že do VVH SDH Rozstání, tj. do 10.12.2011, bude prapor hotový, připravený na slavnostní odhalení, předání a pokřtění.

První co bylo potřeba udělat, bylo dohodnout samotný návrh a vedla se dlouhá debata o tom, co by na takovém praporu vlastně mělo být. Něco, co by mohlo symbolizovat založení našeho hasičského sboru, nějakou historickou událost, něco co by jako symbol přetrvávalo po další generace, dále pak znak sboru a samozřejmě nesměla chybět ani postava Sv. Floriána, patrona hasičů. Dále bylo rozhodnuto, že barva praporu by mohla být světlá modrá a použitý materiál nejspíše satén, jelikož je lesklý a působí opravdu slavnostně. Takže představa o vzhledu byla na světě. Otázkou bylo, jak návrh nakreslit a pak přenést na látku. Tohoto úkolu se zhostila naprosto skvěle Helena Bulířová a během dvou týdnů byl návrh na papíru ve skutečné velikosti praporu s rozměry 100 x 150 cm. Rozkreslený návrh je na níže uvedených fotografiích.

Na této straně praporu je nakreslený Sv. Florián, patron hasičů, u nohou má kostel Sv. Mikuláše, který stojí v obci Světlá pod Ještědem. O jeho požáru v roce 1899 je psáno na začátku tohoto textu. Dále je zde známý hasičský citát: „Sobě ku cti, obci ku prospěchu“ a dále pak v každém rohu po jedné tzv. ratolesti, které symbolizují naši

Zde je návrh druhé strany praporu. Uprostřed je namalovaný znak SDH Rozstání, který je používán našim sborem. Je na něm zobrazena hasičská přilba, hasičská sekyrka a žebřík, dále číslo jednotky a název sboru. Takto je možné ho vidět mimo jiné také na hasičských vozech našeho sboru, v Kronice, na webových stránkách a podobně. Je zde také uveden rok 1899, který je jednak rokem založení našeho sboru a pak také připomíná již několikrát zmíněný požár, který postihl v témže roce kostel Sv. Mikuláše a který náš sbor pomáhal z větší části hasit. Bohužel ve Světlé pod Ještědem ještě vlastní sbor neměli a založili ho až v létě roku 1899, tedy po požáru kostela.

Dále bylo třeba navrhnout, v jakém barevném provedení výšivka bude zpracována, jaký druhy vyšivací příze se použijí a kolik metrů příze bude třeba zakoupit. Ani jedna hasička není kovaná v oboru a tak jako švadlenky amatérky se do práce pustily jak se říká, rovnou po hlavě. S citem pro krásu a pečlivost a s láskou k všemu, co se hasiččiny týká, práce začaly. Látku na prapor nám zdarma věnovala paní Dana Vanerová, které je dlouholetou členkou našeho sboru. Po přenesení kresby na látku pomocí kopírovacího papíru, si rozdělily hasičky vyšivací práce mezi sebe a to tak, že stranu praporu

s vyobrazením Sv. Floriána vyšívala Štěpánka Bártová a druhou stranu se znakem SDH Rozstání vyšila Jarmila Šimůnková. To už byla první polovina září 2011.

Takto ruční vyšívka postupně vznikala a vyšívalo se a páralo, klelo se a prsty měly hasičky rádně bolavé od soustavného zapichování jehly do saténu. Jak náročné bude na tuto látku vyšívat přišly hasičky poměrně dost brzy, ale nevzdaly se a bojovaly s touto velmi živou, ale přesto nádhernou látkou dál.

A zde na fotografii je výsledek.

Práce na výšivce byly dokončeny 8.12.2011. Použito bylo na výšivku celkem 2200 m lesklé vyšivací příze. 9.12.2011 byl prapor celý sešit a ozdoben zlatou stuhou, která výšivku kolem dokola lemuje. Po obvodu praporu, respektive ze tří stran byla všita zlatá lesklá třáseň. Na jeden bok byly našity poutka pro zavěšení praporu na žerď a tkanice na uvázání.

Žerď k praporu a stojan vyrobil další člen našeho SDH, pan Radek Poula, truhlář z Doleních Pasek. Použil k výrobě mahagonové a jasanové dřevo a povrchová úprava je lak. Špička žerdi je leštěná mosaz a sama váží téměř tři kila. Pan Poula nám žerď se stojanem také věnoval, takže celková částka za pořízení praporu byla cca 1000,- Kč.

Tímto ale ještě vše neskončilo, čekalo nás slavnostní předání a pokřtění praporu. Jak hasičky naplánovaly, tak se také stalo a vše se podařilo do poslední chvíle utajit. Ještě tedy chybělo sehnat pana faráře, který by byl ochoten nám prapor posvětit. Jelikož právě v kostele Sv. Mikuláše ve Světlé pod Ještědem sloužil celá dlouhá léta staříčkový pan farář Josef Matura, požádali jsme ho, zda by nebyl ochoten nám pomoci.

Pozvání velmi rád a ochotně přijal a i přes svůj velmi vysoký věk a již omezenou fyzickou kondici přišel mezi nás, na velký sál našeho Domu hasičů v Doleních Pasekách, sobotu 10.12.2011 v 15.00 hodin na VVH našeho sboru.

Po přečtení zpráv všech členů výboru přišla ona slavnostní chvíle. Nejdříve jsme pasovali jednoho našeho člena, konkrétně zástupce velitele naší jednotky pana Tomáše Bulíře na vlajkonoše. Ustrojil se do slavnostní hasičské vycházkové uniformy a na speciální pás si připnul žerd' s praporem. Pak už jen natáhl bílé rukavičky a nasadil si bílou hasičskou přilbu. Předstoupil před přítomné členy a přátele hasičů a poté jsme vyzvali pana faráře, aby nám prapor požehnal. Po krásném a celkem dlouhém projevu došlo na závěrečné požehnání.

Na fotografii je zástupce velitele naší jednotky p. Tomáš Bulíř, který prapor drží, pan farář Josef Matura a členové výboru SDH Rozstání.

Pan farář Josef Matura bohužel již není mezi námi. Necelé dva měsíce po této události náhle zemřel.

Po vysvěcení byl prapor předán do rukou starosty našeho sboru pana Jaroslava Felknera (viz fotografie), který byl mile překvapen a dojat, stejně tak jako většina přítomných v sále. Následovalo poděkování všem, kteří se na této akci podíleli, a protože byl čas předvánoční, byl to i takový dárek, který jsme sboru nadělili pod stromeček a zcela určitě se nesmazatelně zapíše do historie našeho sboru.

Na této fotografii jsou zástupci SDH Rozstání zleva: Veronika Janatová, autorka návrhu Helena Bulířová, Jarmila Šimůnková, Jaroslav Vaner – velitel JPO SDH Rozstání, Pavlína Horáčková a Tomáš Bulíř – zástupce velitele JPO SDH Rozstání.

VVH SDH Rozstání 10.12.2011 sál v Domě hasičů SDH Rozstání

Náš prapor je originál, jednak tím, že je celý vyšíváný ručně a pak také proto, že návrh je vlastní, nikoli kopírovaný nebo převzatý. Jsme na něj opravdu pyšní a s úctou a pokorou ho budeme chránit a předávat naší další hasičské generaci.